

НАВИЩО СЛОВА ЗМІНЮЮТЬ ФОРМУ?

Тиждень 13, урок 63

Обладнання і матеріали:

- навчальний посібник “Українська мова та читання” ч. 3 (авторка Г. Остапенко), с. 28-29;
- роздруківки “[Скоромовка](#)”, “[Будиночки крота](#)”;
- [аудіозапис п’єси](#) Франца Шуберта “Бджілка”.

Слова на дошці: бджола, рак, кріт.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Бесіда “Слухаю і уявляю: музика, що дзижчить”

Сьогодні ми почнемо урок з музики. Прослухайте п’єсу Франца Шуберта “Бджілка”, уявіть, про що розповідає композитор.

Запитання до дітей

- Які картини постали у вашій уяві?
- Як би ви назвали цей твір?
- Який музичний інструмент виконує музику? (*Скрипка.*)

Ви прослухали п’єсу Франца Шуберта “Бджілка”. Цей твір досить складний, адже виконується у швидкому темпі.

- Голос якої комахи нагадує дзижчання джмеля? Так, бджілки. Тож пропоную запросити на наш урок бджолу.

Вчитель записує на дошці слово **бджола**.

Запитання до дітей

- Скільки складів у цьому слові?
- Як його можна перенести?
- Запишіть це слово у множині.
- До якої частини мови воно належить? На яке запитання відповідає?
- Це власна назва чи загальна?

2. Каліграфічна хвилинка

Навчіться промовляти скоромовку. Кому вдасться робити це швидше? Випишіть у зошит всі слова із “дз” та “дж”.

Бджілка з джмеликом дзижчать,
дитинчат дзижчати вчать.

Дзи-дзи-дзи та джи-джи-джи
як бджола, — і ти скажи.

3. Наступний учасник нашого уроку заховався в іншій скоромовці.

Кожен учень отримує скоромовку (див. роздруківку "[Скоромовка](#)"). Упродовж 5 хвилин діти вправляються у читанні. Перевірка може бути такою:

- читання групою у заданому вчителем темпі (який з кожним наступним разом має пришвидшуватись);
- читання поодинці;
- читання у швидкому темпі по рядку (хлопці — дівчата).

Учитель пише на дошці слово **рак**. Його граматичний розбір здійснюють за аналогією з розбором слова "бджола".

3. Вправа "Дресирований кріт" (див. роздруківку "[Будиночки крота](#)")

А це хто до нас завітав? Кріт. Та не звичайний, а дресирований — він слухається навіть поруху очей. Хочете перевірити?

Завдання для дітей

- Спробуймо рухами очей "попересувати" крота з одного будиночка до іншого. Отже, почали: вгору, вправо, вгору, вліво, вліво, вниз. Де, в якому будиночку опинився наш кріт?
- Заплющмо очі й подумки ходімо слідом за кротом. (Учитель визначає напрямок, діти мають із заплющеними очима рухатися і наприкінці сказати, де знаходиться кріт. Педагог пропонує різні маршрути.)

На дошці з'являється слово **кріт**. Обговорення граматичної будови цього слова здійснюється за схемою до слова "бджола".

РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Діти читають пізнавальний текст "Хто не спить узимку" (завдання 1, с. 28 посібника) самостійно — мовчки або пошепки.

2. Обговорення вправ 2, 3 (див. с. 29 посібника).

РОБОТА З МОВНОЮ ТЕМОЮ

1. Виконання вправи 4 (див. с. 29 посібника).

2. Читання правила на с. 29 посібника. Обговорення навіщо потрібні різні форми одного слова.

3. Наведення різних форм одного слова. Складання речень з різними формами слів.

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання "[Тренажер з правопису](#)" у робочому зошиті (частина 1, с. 51).

2. Розгадування ребусів на с. 29 посібника.